

KRÓTKI PRZEWODNIK PO FAKE NEWSACH O KORONAWIRUSIE [AKTUALIZACJA 14.07.2020]

Spiskowe narracje i fake newsy są zawsze tam, gdzie występuje niepewność, strach oraz panika. Informacji odnośnie koronawirusa pojawia się tak wiele, że niezbędną jest ich selekcja, aby nie paść ofiarą nieprawdziwej informacji lub co gorsza, aby nie przelać swoich środków na konto czekających na chwilę nieuwagi przestępców. Co nowego, lecz nieprawdziwego w sprawie koronawirusa już wiemy?

W ostatnich tygodniach koronawirus stał się niemalże numerem jeden we wszystkich telewizjach informacyjnych. Obecnie w mediach praktycznie żadne informacje poza tematyką patogenu się nie pojawiają. Za coraz dynamiczniej rozwijającą się pandemią, dzielnie próbują nadażyć cyberprzestępcy oraz "producenci" fake newsów.

Na naszym portalu niemal codziennie pojawiają się informacje odnośnie kolejnych wykrytych prób wykorzystania niepokoju społecznego do kradzieży danych czy pieniędzy oraz coraz to nowszych nieprawdziwych informacji wpuszczanych celowo lub wynikających z niewiedzy. Dlatego też przygotowaliśmy podsumowanie dotychczasowych fake newsów, a także ostrzeżeń, które będziemy aktualizować na bieżąco.

#116: Fake news: Kolejny brazylijski szpital udaje, że leczy pacjentów!

Znowu skandal w brazylijskim szpitalu? Parlamentarzyści, którzy postanowili odwiedzić jeden z brazylijskich szpitali zastali puste łóżka, co miało świadczyć, że placówka medyczna sprzeniewierza publiczne pieniądze na leczenie chorych jedynie udając, że ich leczy!

Wideo zaczęło być bardzo popularne również w polskich mediach społecznościowych, więc AFP Sprawdzam przyjrzał się sprawie. Z ich dochodzenia wynika, że na nagraniu zarejestrowano skrzydło szpitala, które nie zostało jeszcze otwarte.

Informacje w tej sprawie opublikował również szpital, który potwierdził, że ta część placówki medycznej oczekuje na otwarciu.

#115 Fake news: Brazylijski szpital z chorymi na Covid-19 jest pusty?

Brazylijski polityk włamujący się do szpitala, którzy rzekomo miał być przeznaczony dla chorych na koronawirusa, a który ostatecznie okazuje się pusty, to nie fake? Brzmi jak skandal! A jednak jest to tylko manipulacja prawdziwym nagraniem umieszczonym przez polityka, który postanowił sprawdzić czy szpital, który miał zostać oddany do użytku jest już ukończony a w nagraniu wyraził swoje niezadowolenie, że placówka w dalszym ciągu stoi pusta.

Nagranie, w okrojonej i zmanipulowanej wersji, pojawiło się na polskich fanpage'ach na Facebooku.

Oficjalna fact-checkownia Facebooka AFP sprawdziła, dotarła do oryginalnego nagrania i wydała werdykt - wstrętna manipulacja. Co miała ona na celu? - udowodnienie, że pandemia to mit.

#114 Fake news: Będą nas inwigilować jak stado baranów

“Tak wygląda nanochip w porównaniu do ziarenka ryżu ... To właśnie taki nanochip będzie się znajdował w szczepionce na COVID 19! To właśnie po to była ta pseudo pandemia, żeby całą populację ziemi oznaczyć i inwigilować jak stado baranów!” - czytamy w poście krążącym po sieci do którego dołączono również zdjęcie fotografii rzekomego “szczepionkowego nanochipa” przyrównanego do ziarenka ryżu.

Byłby fajny news, gdyby to zdjęcie nie zostało już opublikowane w 2018 roku w artykule informującym o stworzeniu najmniejszego “komputera” na świecie przez naukowców z Uniwersytetu w Michigan.

-----14.07-----

#113 Fake news: Szczepionka na COVID-19 zabije 50 milionów ludzi

Bill Gates nie ma lekko. Nazwisko człowieka-legendy branży technologii po raz kolejny zostało wykorzystane, aby zniechęcić do szczepienia na COVID -19 (pomimo, że szczepionki dalej nie ma).

Co tym razem przeszkrobał Gates? Dr Judy Mikovitas, w filmie przetłumaczonym na język polski zamieszczonym na serwisie YouTube twierdzi, że przymusowe szczepienia, którymi chce wyszczepić przymusowo Bill Gates, zabiją przynajmniej 50 milionów Amerykanów. Jak na razie wideo zostało wyświetlone 214 razy.

Nagranie zostało przesłane do sprawdzenia #FakeHunterom i jak myślicie - co pogromcy mitów ustalili? Po pierwsze trudno powiedzieć skąd dr Mikovitas wzięła taką liczbę (wcześniej, jak pamiętamy padała już inna liczba - 700 tys. osób - patrz #96). A po drugie jak wskazuje #FakeHunter “niejednokrotnie udowodniono jej wygłaszanie bezpodstawnych twierdzeń i formułowanie oskarżeń nie znajdujących potwierdzenia w faktach.”

Nagranie z występowaniem pani doktor było również na językach zagranicznych portali.

#112 Fake news: w Polsce robi się coraz mniej testów na koronawirusa

Informacja została przesłana na Twitterze i przekazana #FakeHunter do sprawdzenia. Czy okazała się prawdą? A no nie - z danych przekazywanych przez ministerstwo zdrowia od początku epidemii liczba wykonywanych testów stale rosła aż do 16 maja. Od tego czasu dziennie wykonuje się 18-22 tys. (a w ostatnich dniach liczba ta znowu wzrosła). Nieco mniejszą liczbę odnotowuje się w weekendy, jednak wynika to z faktu, że część laboratoriów wtedy nie pracuje.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Ministerstwo Zdrowia, stan na 21 czerwca br. wskazuje, że w Polsce wykonano 1 341 842 testów.

#111 Fake news: Marihuana będzie w Polsce legalna jeszcze w 2020

Nie, nie będzie. Informacja o legalizacji marihuany miał zapowiedzieć osobiście sam Jarosław Kaczyński. A co marihuana ma wspólnego z koronawirusem? Otóż wpływy z jej legalizacji miały uratować budżet po pandemii. Czy faktycznie prezes PiS zapowiedział tę przełomową zmianę?

Informacja pojawiła się w sieci zyskując grono zwolenników i całe szczęście również sceptyków wątpliwych w jej prawdziwość. Wątpliwości z pewnością wywołało powołanie się na “bardzo

wiarygodne” źródło informacji, którym był “portal dziennikarski z Warszawy” - tak, tyle i “aż” tyle.

Demagog sprawdził rewelacyjne doniesienia i ustalił, że Jarosław Kaczyński w żadnym z ostatnich wywiadów nawet nie poruszał tego tematu. Co więcej informacja o planach wprowadzenia przepisów legalizujących marihuanę w naszym kraju została zdementowana przez Przewodniczącego Komitetu Wykonawczego PiS.

-----22.06-----

#110 Fake news: Epidemia koronawirusa przebiega łagodnie

“Statystyki oczyszczone z propagandy, pokazują, że nie ma nie tylko pandemii, ale i epidemia przebiega słabiutko” taką tezę można spotkać w artykule opublikowanym na portalu killuminati.pl - informuje serwis Fake Hunter.

Pandemii koronawirusa zdecydowanie nie można nazwać łagodną. Obserwujemy gwałtowny wzrost liczby zgonów, na koronawirusa zmarło już prawie pół miliona osób na całym świecie. Niektóre regiony zostały bardzo mocno dotknięte przez koronawirusa jak np. miasto Bergamo, Nowy Jork czy Madryt.

#109 Fake news: Przymusowe testy i kwarantanna w Stanach Zjednoczonych

Ograniczenie swobód obywatelskich dla Amerykanów ze względu na pandemię koronawirusa?

Na stronie GłosGminny.pl pojawiła się publikacja dotycząca amerykańskiej rezolucji Izby Reprezentantów Kongresu Stanów Zjednoczonych 6666 (H.R. 6666). Jak podkreślają autorzy artykułu, rezolucja ta ma wprowadzać TRACE Act, który jest atakiem na swobody obywatelskiej. Artykuł został również opublikowany na profilu Głosu Gminnego na Facebooku, udostępnił go również profil wróżbity Macieja Skrzątka.

W treści artykułu znalazł się link do wideo na Youtube, w którym to dr Rashid A. Buttar tłumaczy, że rezolucja ma służyć śledzeniu obywateli oraz pozwole na wejście do domu osób, które przejawiają objawy COVID-19 i przeprowadzić test na chorym oraz pozostałych mieszkańcach - informuje Demagog.

Projekt ustawy zakłada przekazanie uprawnionym podmiotom dodatkowych środków potrzebnych do przeprowadzania badań diagnostycznych w kierunku COVID-19. W projekcie ustawy nie znalazły się jednak informacje na temat możliwości wejścia służb do domów obywateli, przymusowej kwarantanny czy przymusowych testów.

#108 Fake news: Mieszkańcy Śląska najlepiej przebadaną na koronawirusa grupą

Mieszkańcy Śląską stwarzają najmniejsze zagrożenie, bo są najlepiej przebadaną grupą - taką informację podało Ministerstwo Aktywów Państwowych relacjonując słowa wicepremiera Jacka Sasina.

Konkret24 przyjrzał się liczbie wykonywanych testów na Śląsku. Wykonuje się ich dużo, ale nie najwięcej w całym kraju. Również w liczbie testów na 100 tys. mieszkańców Śląskie również nie przoduje. Jak podaje Ministerstwo Zdrowia, najwięcej testów wykonano w województwie mazowieckim i wielkopolskim.

#107 Fake news: Zmarli na koronawirusa zostaną pochowani w Central Parku

Amerykanie będą chować swoich zmarłych w nowojorskim Central Parku? Brzmi strasznie... ale na szczęście to tylko fake news.

Szef Kancelarii Premiera Michał Dworczyk w rozmowie Programu 1 Polskiego Radia powiedział, że w Stanach Zjednoczonych przewidziano tymczasowe pochówki właśnie w Central Parku - informuje Konkret24. Okazuje się, że władze Nowego Jorku zdementowały tę informację już dwa miesiące temu.

Źródłem fałszywej informacji był przewodniczący komitetu ds. zdrowia rady miasta Marka Levine, który opublikował ją na Twitterze. Potem jednak skasował swój Tweet, jego kopia zachowała się jednak w archive.is.

#106 Fake news: Aspiryna lekarstwem na COVID-19

Popularna i dostępna w każdej domowej apteczce aspiryna wyleczy Cię z COVID-19? Niestety to nie jest takie proste... Fałszywa informacja pojawiła się za sprawą jednego z użytkowników Facebooka, który opublikował post o treści, że we Włoszech lekarze niezgodnie z zaleceniami WHO dokonali sekcji zwłok osób chorych na COVID-19. Efektem tych działań miało być znalezienie bakterii odpowiedzialnej za tworzenie skrzepów krwi, co bezpośrednio doprowadza do śmierci osób zakażonych. Według autora postu należy zmienić sposób leczenia i podawać chorym m.in. aspirynę.

W celu uwiarygodnienia informacji podano również w poście, że źródłem jest włoskie Ministerstwo Zdrowia. Sprawie przyjrzał się Demagog. Okazuje się, że po pierwsze WHO nie wprowadziła żadnych wytycznych zabraniających przeprowadzania sekcji zwłok, a po drugie COVID-19 nie jest bakterią tylko wirusem. Ministerstwo Zdrowia Włoch ani Światowa Organizacja Zdrowia nie rekomendują używania aspiryny do leczenia COVID-19. Na dzień dzisiejszy nie ma obecnie dostępnej szczepionki ani też rekomendowanej formy leczenia COVID-19

-----15.06-----

#105 Fake news: Worki z papierowymi zwłokami. COVID-19 to mistyfikacja

Pandemia koronawirusa to jedna wielka mistyfikacja ...Ile razy już to słyszeliśmy? Stanowczo za dużo... Tymczasem na Facebooku pojawił się post z grafiką na której widać kilkanaście czarnych worków z ofiarami koronawirusa. Czy mamy do czynienia z fałszywą pandemią pyta autor?

Sam autor postu i liczne grono komentujących wskazuje na niebywałą siłę kobiety, która przenosi rzekomy worek ze zwłokami jedną ręką (!). Jednak tropiciele spiskowych teorii muszą obejść się smakiem - opublikowane zdjęcie zostało zrobione na Florydzie i pochodzi z demonstracji przeciwko odmrażaniu gospodarki USA. Worki wprawdzie nie zawierają prawdziwych zwłok, ale nie oznacza to, że liczba ofiar koronawirusa w Stanach Zjednoczonych jest mistyfikacją - wyjaśnia całą sprawę AFP Sprawdzam.

Fotografia, którą fact checkerzy z AFP odnaleźli na tablicy jednego z działaczy Konfederacji miało ponad 1,2 tys. udostępnień. Fotografia ta była również popularna w hiszpańskich i portugalskich mediach społecznościowych.

#104 Fake news: Amerykańscy lekarze dostają 13 tys. dolarów za pacjenta z diagnozą koronawirusa

13 tys. za diagnozę pacjenta z koronawirusem. Biorąc pod uwagę liczbę zakażonych w USA, amerykańscy lekarze muszą szturmować listy multimilionerów!

Dużą popularność zyskała informacja, że lekarze za zdiagnozowanie pacjenta zakażonego COVID-19 dostają 13 tys. dolarów. Internauci mają też oskarżać lekarzy w USA o zawyżanie statystyk - taką

informację w TVP 2 przekazał sportowiec Wojciech Brzozowski.

Film z jego wypowiedzią ma ponad 5 tys. udostępnień na Facebooku. AFP Sprawdzam zweryfikowało informacje zawarte w wypowiedzi celebryty i okazuje się, że nie są one zgodne z prawdą. Szpitale dostają refundację za leczenie osób zakażonych koronawirusem, która ma zapewnić ochronę zdrowia pacjentów w czasach kryzysu, ale twierdzenie, że lekarze mieliby zarabiać 13 tys. dolarów jest fałszywe.

#103 Fake news: Tylko 200 osób zmarło na koronawirusa w Polsce

Rząd zawyża liczbę ofiary? Zaledwie 200 osób w Polsce zmarło na COVID-19? Taką informację na swoim profilu Facebooka opublikował radny Rady Miejskiej w Giżycku i były kandydat do Sejmu. Dowodem na to ma być pismo z Ministerstwa Zdrowia. Napisał również, że wykonał telefon do Ministra Zdrowia gdzie potwierdził tę informację. Pismo okazało się również na stronie Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Wiedzy o Szczepieniach STOP NOP AFR gdzie zyskało 145 tys. polubień, 3 tys. udostępnień oraz trzysta komentarzy.

AFP Sprawdzam wyjaśniło sytuację. Okazuje się, że pismo jest autentyczne, ale dotyczy tylko osób zmarłych bez tzw. chorób współistniejących. Obecnie w Polsce na koronawirusa zmarło ponad 1.100 osób, w tym 200 bez chorób współistniejących.

#102 Fake news: Szczepionka na koronawirusa jest ukrywana od marca

Szczepionka na koronawirusa istnieje od dawna, ale jest skrzętnie ukrywana... Znany temat, prawda?

Takie rewelacje przedstawia wróżbita Maciej Skrzątek, który opublikował post na Facebook w którym twierdzi, że szczepionka na koronawirusa już istnieje. Jako dowód odwołuję się do wypowiedzi ministra zdrowia Łukasza Szumowskiego, który miał rzekomo poinformować o istnieniu szczepionki. Dodatkowo post został wzbogacony zdjęciem założyciela Microsoftu Billa Gates trzymającego buteleczkę przypominającą szczepionkę.

Post został udostępniony 130 razy, skomentowano go 150 razy, a ponad 500 użytkowników weszło w nim interakcję - poinformował Demagog. Okazuje się, że wróżbita "nie wyróżył" istnienia szczepionki, tylko zmanipulował wypowiedź ministra Szumowskiego, który mówił o pierwszych testach szczepionki w USA, podkreślając jednocześnie, że wymaga ona dalszych badań zanim zostanie zastosowana na masową skalę

-----05.06-----

#101 Fake news: Włosi zamierzają aresztować Billa Gatesa za wywołanie pandemii Covid-19

Założyciel Microsoftu aresztowany za zbrodnie przeciwko ludzkości? Z pewnością część osób właśnie wykrzyknęła: "Wreszcie"! Widząc w Gatesie całe zło związane z pandemią koronawirusa.

Takie informacje przekazały niektóre niszowe portale oraz kanały na Twitterze i YouTube. Fakenews.pl wyjaśnia sprawę i okazuje się, że rząd Włoch wcale nie zamierza aresztować Billa Gatesa, a cała sprawa wzięła się od posłanki Sary Cunial, która w parlamencie nawoływała do aresztowania założyciela Microsoftu oskarżając go o liczne przestępstwa w kontekście epidemii wirusa SARS-CoV-2. Posłanka Cunial znana jest ze swoich krytycznych wypowiedzi o szczepionkach za co została zawieszona przez swoją partię Ruch Pięciu Gwiazd.

Podsumowując, Amerykanin może spokojnie podróżować do Włoch i nie zostanie tam aresztowany.

#100 Fake news: Japoński nobilista sądzi, że koronawirus nie powstał naturalnie

Koronawirus chińską bronią biologiczną? Wielu osób wierzy w taką teorię, a nic bardziej nie wzmacnia takiego przekazu niż powoływanie się na znany autorytet.

Japoński laureat nagrody Nobla Tasuku Honjo w dziedzinie medycyny miał powiedzieć, że koronawirus nie jest naturalny, oraz że wirus miał być wyprodukowany w Chinach. Rzekomo argumentował, że gdyby był prawdziwy to nie rozpowszechniłby się na cały świat. Jego wypowiedź w formie łańcuszka została rozpowszechniona na wielu grupach na Facebooku, rozsyłano ją również w wiadomościach prywatnych - poinformował fakenews.pl.

W związku z tymi nieprawdziwymi informacjami, uczyony opublikował oświadczenie w którym zdementował krążące nieprawdziwe informacje jakoby był autorem tych słów.

#99 Fake news: Szczepionka na koronawirusa istnieje już od dawna

Psy mają szczepionkę na koronawirusa, a ludzie nie? Na Facebooku opublikowano zdjęcie przedstawiające butelkę zawierającą szczepionkę z następującym podpisem: "Wiecie z którego roku jest ta szczepionka dla zwierząt na Świrusa w koronie??? Z 2001 roku... Wodę Wam z mózgow robią taką, że mi się na mdłości zbiera..." (pisownia oryginalna) zebrał prawie 150 reakcji i prawie 3 tys. udostępnień.

Demagog spieszy jednak z wyjaśnieniem. Zdjęcie faktycznie przedstawia szczepionkę na koronawirusa dla zwierząt, tylko że chodzi o koronawirusa jelitowego (CCoV) i układu oddechowego (CRCoV), które nie są tym samym wirusem, co SARS-CoV-2, który jest odpowiedzialny za wywoływanie COVID-19. Poza tym szczepionka jest przeznaczona tylko dla psów i nie może być stosowana u ludzi.

#98 Fake news: Komary przenoszą koronawirusa

Ach te owady - nie dość, że te krwiopiczne bestie irytują chyba każdego i mało kto za nimi przepada to teraz okazuje się, że mają jeszcze roznosić koronawirusa...

Na grupach Facebookowych dużą popularność zdobyło ostrzeżenie przed komarami, które mają mieć zdolność przenoszenia koronawirusa SARS-CoV 2 - donosi Demagog. Te "rewelacje" zdementowała już Światowa Organizacja Zdrowia, która podkreśla, że nie ma dowodów, że komary przenoszą koronawirusa.

WHO przypomina, że zarażenie możliwe jest drogą kropelkową (np. kichanie, kaszel, wydech). Wirus może być również transmitowany przez bezpośredni kontakt fizyczny lub kontakt pośredni (np. dotknięcie zanieczyszczonych powierzchni).

#97 Fake news: Napisy COV-19 na masztach telekomunikacyjnych

Pandemia koronawirusa i sieć 5G to jedne z najpopularniejszych tematów wśród zwolenników teorii spiskowych. Tym razem z "szokującą informacją" przychodzi profil na YouTube "Elektromagnetyczny Świat Nowotworów". Opublikowano na nim film, który ma rzekomo pokazywać, że na masztach sieci 5G pojawił się napis COV-19...

No więc wszystko już wiadomo... Odkryto potężny spisek branży telekomunikacyjnej i farmaceutycznej? ... jednak nie do końca. Okazuje się, że pokazany na filmie element z napisami COV-19 pochodzi ze starego odbiornika TV i nie jest związany z siecią 5G, ponadto napis COV-19 nie jest autentyczny - informuje Demagog. No cóż... może wielbiciel teorii spiskowych będą następnym razem mieli więcej szczęścia.

#96 Fake news: Szczepionka Billa Gatesa na koronawirusa zabije 700 tys. osób

Naczelnny bohater wielu fake newsów - amerykański multimiliarder Bill Gates miał zapowiedzieć w telewizji CNBC, że jego szczepionka zabije lub zaszkodzi ponad 700 tys. osób, a odszkodowania wypłacą państwa - taką informację można było znaleźć na Facebookowym profilu "Wolne Media" do której dołączono zdjęcie uśmiechającego się założyciela Microsoftu.

Czy tym razem tropicielom teorii spiskowych udało się wykryć prawdziwy skandal? Pudło! Demagog sprawdził i potwierdził, że przytoczone słowa Gatesa są nieprawdziwe. Legenda świata IT w telewizji CNBC mówiła o hipotetycznej skali osób, która może odczuć skutki uboczne szczepionki w przypadku gdyby została zastosowana na całym globie i miała wskaźnik występowania efektów ubocznych 1 na 10 tys. przypadków. Nie mówił jednak nic o jej śmiertelności.

-----22.05-----

#95 Fake news: Noszenie maseczek skutkuje niedotlenieniem lub zapaleniem płuc

"Ludzie obudźcie się...!! Maseczki nie chronią, ale trują, wydychamy gazy z płuc, które zatrzymuje maseczka i wdychamy je ponownie. Brak tlenu w organizmie powoduje, że komórki są niedotlenione, a tym samym są podatne na każde zakażenie" (pis. oryg.) - taka informacja krąży posępnie po polskiej sieci. Oczywiście źródło tych informacji jest tak dobre ... że aż supertajne.

Specjaliści, z którymi skontaktował się zespół AFP twierdzą natomiast, że noszenie maseczek ochronnych nie przyczynia się do niedotlenienia. "Nie powodują hipoksji. By tak się stało, maska musiałaby być trwale przyklejona do twarzy" - wyjaśnił fact checkerom [prof. Emilio Herrera](#), lekarz i specjalista fizjologii patologicznej, ekspert w dziedzinie hipoksji na Uniwersytecie Chile w Santiago. Podobnego zdania jest również profesor zdrowia publicznego na Uniwersytecie Austral w Chile [Claudio Méndez](#): "Maseczki zarówno te proste, jak i te bardziej specjalistyczne (N95, czy FFP2, przyp. red.) są poddawane przeróżnym testom. Wszystko po to, by upewnić się, że nie osłabiają naszych funkcji fizjologicznych" - potwierdził fact checkerom.

#94 Fake news: Polscy lekarze twierdzą, że nie ma u nas koronawirusa

Czy prof. Krzysztof Simon Wojewódzki konsultant ds. chorób zakaźnych stwierdził, że w Europie i w świecie poza Chinami nikt nie umarł na koronawirusa? Tak, tylko, że krążące w sieci nagranie pochodzi z 31 stycznia, czyli z okresu, kiedy w Polsce nie było ani jednego przypadku zakażenia.

No więc zanim damy się nabrać na kolejne rewelacyjne nagranie udowadniające "fałszywą pandemię" sprawdźmy z jakiego okresu pochodzi wypowiedź eksperta oraz czy nie została wykorzystana w zmanipulowanym kontekście.

-----13.05-----

#93 Fake news: Koronawirus to „kara boska za homoseksualizm”

Koronawirus to „kara boska za homoseksualizm" miał powiedzieć minister zdrowia Izraela - a informacja ta rozniosła się po mediach społecznościowych z prędkością błyskawicy na różnych stronach Facebookowych ale i na Twitterze.

Izraelski resort zdrowia, zapytany przez oficjalnych fact checkerów Facebooka oświadczył, że słowa nigdy nie padły z ust ministra zdrowia Jakowa Litzmana. Pomimo, że minister Litzman jest jednym z bardziej konserwatywnych polityków słynący ze skrajnie prawicowych wypowiedzi, to jednak te słowa zostały przypisane do niego mylnie.

#92 Fake news: Noszenie maseczek jest groźne dla zdrowia

„Pewne źródło i ważna informacja !!!” pisze w poście autor i jednocześnie gwiazda muzyki disco polo dokładając do tego zdjęcie telefonu, na którym widnieje tekst odnoszący się do „kagańców” czyli maseczek. „Pewne źródło” pozostało jednak tajne i nie zostało ujawnione.

A dlaczego noszenie maseczek miałyby być szkodliwe? Z uwagi na fakt, że poprzez „ponowne wdychanie zużytego powietrza z płuc wytwarza się tam skondensowana para, ta skroplona woda osadza się w płucach i jest idealną posiewką/podłożem dla innych bakterii czy wirusów” (pisownia oryginalna). Co więcej padliśmy wszyscy ofiarami „bezprawnego terroru rządu”.

Post został już oznaczony przez AFP Sprawdzam jako informacja nieprawdziwa, jednak jest w dalszym ciągu dostępny i udostępniono go dalej co najmniej 2 100 razy. Zyskał również ponad 160 komentarzy. Całe szczęście są pośród nich i takie które powątpiewają w autentyczność źródła - no w końcu...skoro jest takie dobre to, dlaczego nie jest ujawnione?

Jednak pomijając błędy merytoryczne związane z pomyleniem nazwy lekarzy pulmonologów, oficjalna agencja Fact Checkerów FB poprosiła o opinię specjalistów, aby ustalić czy treść wiadomości przekazuje prawdziwe czy fałszywe wiadomości. Opowieść o skondensowanej parze osadzającej się w naszych płucach jest nieprawdziwa i niedokładna - powiedział cytowany przez AFP dr Michał Sutkowski, rzecznik prasowy Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce.

Jednocześnie doktor Sutkowski wyjaśnił, że największa „bomba biologiczna” tworzy się wtedy, gdy maseczka jest noszona zbyt długo, ponieważ w wydychanym przez nas powietrzu znajdują się różne drobnoustroje. “Tu nie chodzi o parę wodną osadzającą się w płucach. Jeśli podczas noszenia maseczki chirurgicznej kaszlemy lub dużo mówimy, to zużyjemy ją w przeciągu piętnastu minut. Jeśli nie, to można ją nosić nawet dwie godziny” - przekonuje dr Sutkowski zapytany przez AFP.

#91 Fake news: Bill Gates zaplanował pandemię koronawirusa

Tym razem to nie George Soros jest winny całemu złu tego świata, miejsce na podium przejmuje założyciel Microsoftu. Bill Gates miał zaplanować pandemię koronawirusa podczas wydarzenia “Event 201” w celu sprzedania niesprawdzonych szczepionek.

Mało prawdopodobne? Takie tezy stawia artykuł na portalu wLocie.pl, który został następnie udostępniony na Facebooku przez profile takie jak Maxima, Obrońcy Narodu Polskiego czy Jestem dumny, że jestem Polakiem - informuje Demagog.

A jakie są fakty? Bill Gates nawet nie brał udziału w “Event 201”. Szef Microsoftu nie ma też firmy produkującej szczepionki, natomiast jego Fundacja wspiera programy szczepień, w szczególności w Krajach Trzeciego Świata.

#90 Fake news: Szczepionka na grypę podnosi ryzyko zarażenia koronawirusem

Szczepiliście się na grypę? Czy w takim razie macie większe szanse na zarażenie koronawirusem? Uspokajamy... to stwierdzenia nie mające nic wspólnego z rzeczywistością.

Informacja pojawiła się na facebookowym profilu prezes Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Wiedzy o Szczepieniach STOP NOP i została dość szybko wykryta przez Demagoga. Zamieściła ona link do znanej antyszczepionkowej, amerykańskiej strony, w którym autorzy powołują się na badania Pentagonu. Owe badania faktycznie miały miejsce w latach 2017-2018 i dotyczyły wpływu szczepionek na grypę na sezonowe zachorowania na koronawirusy i nie odnosiło się do obecnego koronawirusa znanego pod nazwą SARS-CoV-2. Nie dały zresztą one jednoznacznej odpowiedzi w tej

kwestii.

-----29.04-----

#89 Fake news: Płukanie gardła solą i octem pomoże zwalczyć koronawirusa

Wcześniej media społecznościowe obiegała informacja o Błękitnym Wielorybie (wszyscy słyszeli o tej grze, z tym, że w rzeczywistości ona nie istniała) teraz użytkowników Facebooka obiega nowy straszak ..... błękitna grafika. A na grafice same dobre rady odnośnie zwalczania koronawirusa - płukanki z wody z solą lub octem.

Grafika została już oznaczona przez AFP Sprawdzam jako "informacja fałszywa" jednak użytkownicy udostępnili ją setki razy.

Babcine sposoby są dobre na łagodzenie objawów sezonowych infekcji. WHO nie wskazuje tego typu sposobów jako skutecznych sposobów na zapobieganie wirusowi. "Niektóre domowe sposoby mogą zapewnić komfort leczenia i złagodzić objawy Covid-19, jednak nie ma dowodów na to, że takie sposoby mogą zapobiec infekcji lub ją wyleczyć" - wskazuje AFP Sprawdzam cytując Światową Organizację Zdrowia.

#88 Fake news: Ważne informacje od znajomego wirusologa publikującym na Spotted: Ostrołęka

Facebookowe "Spotted" to bardzo fajne inicjatywy, pozwalają poinformować o zagubionych kluczach, znaleźć kupca na niepotrzebny mebel a czasami nawet uratować świat! W czasie pandemii znajdzie się też zatroskany mieszkaniak (albo internetowy troll), co postanowi przekazać cenne, aczkolwiek niesprawdzone rady odnośnie zapobiegania i rozpoznawania zakażeniu koronawirusem.

"Ważne informacje od znajomego wirusologa: jeśli masz katar i plwocinę z przeziębieniem, to nie może to być nowy typ zapalenia płuc koronawirusa, ponieważ zapalenie płuc koronawirusa COVID-19 jest suchym kaszlem bez kataru. Jest to najłatwiejszy pierwszy sposób ustalenia, czy musisz się martwić. Ponadto tym razem wirus z Wuhan nie jest odporny na ciepło i zostanie zabity w temperaturze 26-27 stopni Celsjusza. Dlatego pij więcej gorącej wody, aby zapobiec tej chorobie .... <ciąg dobrych rad wyspanych z palca>"

AFP Sprawdzam już oznaczył post jako przekazujący informacje nieprawdziwe - ale licho nie śpi .... autor posta prosi "wyślij to do jak największej liczby osób - to twoje osobiste zbawienie od tego wirusa, który nie pojawił się w wyniku jego naturalnej mutacji !!!" - zrób jednak dobry uczynek i nie rób tego.

#87 Fake news: Paczki z Chin są niebezpieczne

Czy przesyłki z AliExpress są bezpieczne? Czy mogą przenosić wirusa? Czy paczka z AliExpress może mnie zabić? Tak wiele pytań i jedna odpowiedź WHO: Nie.

"Paczki z Chin są niebezpieczne! Mogą zawierać koronawirusa, który potrafi przetrwać 28 dni na przedmiotach!" - brzmią złowrogo nagłówki wiadomości. Informacje o zabójczych przesyłkach, które mają zdolność przewieźć wirusa prosto z Chin pojawiły się zarówno w mediach społecznościowych jak i na polskich lokalnych portalach, które powołują się na rzekome badania (autorzy nie podają źródła badań ani ich autora).

AFP Sprawdzam przyjrzało się sprawie i znalazło autorów tych rewolucyjnych badań i okazuje się jednak, że nie są to badania nad nowym koronawirusem. Autor badań, Günter Kampf z Uniwersytetu

w Greifswaldzie podkreślił również, że "ryzyko zakażenia się poprzez kontakt z paczką z Chin jest bliskie zeru. Transport trwa na ogół kilka dni i odbywa się w zmiennych warunkach".

#86 Fake news: Film przedstawiający targ w Wuhan

"Tak wygląda targ w Wuhan, szczury smażone, węże, psy. A potem dziwne skąd te wirusy" - a taką wiadomość urozmaicono przerażającym filmem rzekomo przedstawiającym "strefę zero" wybuchu pandemii koronawirusa. Jak podaje agencja AFP Sprawdzam, która już oznaczyła post na Facebooku jako fałszywą informację, film ten obejrzało na całym świecie nawet 30 mln internautów.

A co jest na filmie? W rzeczywistości film przedstawia targ na wyspie Celebes w Indonezji.

#85 Fake news: ZAKAZ WSTĘPU DO LASU Rozszyfrowany

"ZAKAZ WSTĘPU DO LASU Rozszyfrowany ! To dopiero prawdziwa Polska petarda! Zakaz wchodzenia do lasów. Nadajnik sieci komórkowej 5G udaje drzewo. Na Roztoczu stanęła pierwsza taka antena w Polsce. Pamiętaj - Czuwaj" - tak, tak, teoria o tym, że wszelkie zakazy, ba nawet pandemia to tak naprawdę zastona dymna do zorganizowanej akcji montowania nadajników do budowy sieci nowej generacji była już wcześniej omawiana chociażby w przypadkach fake newsów #80 #38 #7

Post z tą rewolucyjną wiadomością przekazano jednak 666 razy, z krótkiego dochodzenia przeprowadzonego przez #FakeHuntera okazało się, że antenę tę zamontowano w grudniu 2019 roku - czyli na długo przed wprowadzeniem ograniczeń korzystania z lasów w związku z pandemią.

#84 Fake news: Irański wykrywacz koronawirusa

Iran zaprezentował genialny wynalazek, który zdalnie wykrywa osoby z koronawirusem oraz skażone obszary. Zanim pośpieszycie z gratulacjami, a komitet noblowski przygotuje nagrodę... śpieszymy z wyjaśnieniem, że irański wykrywacz koronawirusa to tak naprawdę fałszywy wykrywacz bomb - informuje portal FakeNews.pl. Irańczycy mają bujną wyobraźnię, w przeszłości mówili o wynalezieniu wehikułu czasu.

-----22.04-----

#83 Fake News: Śmiercionośna szczepionka na koronawirusa

7 osób miało umrzeć po podaniu szczepionki przeciwko koronawirusowi w Senegal - taka informacja pojawiła się w grupie Medycyna Holistyczna na Facebooku - informuje portal FakeNews.pl.

Ze swojej strony przypominamy - szczepionka na koronawirusa wciąż nie istnieje.

#82 Fake news: Cezary Żak ostrzega przed 5G

Cezary Żak przeciwko 5G? Czyżby przeciwnicy wprowadzenia sieci najnowszej generacji zyskali potężnego sojusznika?

Przeciwników 5G musimy rozczarować, ponieważ opublikowany na Facebooku post z ze zdjęciem popularnego aktora jest fałszywką. Sprawie przyjrzała się fact checkownia AFP Sprawdzam i niestety mamy wyrok .... Zdjęcie przedstawiające Cezarego Żaka trzymającego karteczkę z płaczącym dzieckiem z powodu anteny 5G jest fotomontażem.

-----17.04-----

#81 Fake news: Włosi palą anteny 5G, oskarżając je o spowodowanie pandemii

Antena 5G winna pandemii? Na dowód przedstawiono wideo.... no coś tam się pali, tylko że na pewno nie jest to antena 5G.

Jak ustalił Demagog widowiskowy pożar, który mogli obejrzeć widzowie to w rzeczywistości pożar infrastruktury telekomunikacyjnej, jednak nie jest to maszt 5G - co więcej miasto, w którym doszło do pożaru nie należy do miast objętych technologią nowej generacji.

Artykuł z wideo został przekazany za pośrednictwem kilku prawicowych fanpage'y, z których został udostępniony ponad 2400 razy. Na ten moment, Facebook oznaczył już te informacje jako nieprawdziwe.

#80 Fake news: Kraje bez sieci 5G są wolne od koronawirusa

Taka rewolucyjna wiadomość pojawiła się na konserwatywnym fanpage'u "prawy.pl" (posiadającym prawie 32 tysiące obserwujących). Post, pomimo że oznaczony już został jako "fałszywa informacja" wciąż jest dostępny i został przekazany dalej ponad 50 razy, zyskał ponad 70 reakcji i 45 komentarzy.

Ta sama informacja pojawiła się również na fanpage'u "Narodowcy" (17 tysięcy obserwujących) gdzie spotkała się z jeszcze większym zainteresowaniem - prawie 170 udostępnień, i prawie 80 reakcji.

Światowa Organizacja Zdrowia mówi jasno i wprost - nie jest możliwe, aby sieć 5G rozprzestrzeniała wirusy. Wirus nie przenosi się za pomocą fal radiowych.

#79 Fake news: Lek na koronawirusa jest w aptekach od 100 lat

Czy natrafiliście na artykuł bajecznie brzmiącego fanpage'a "słoneczne chwile" odnośnie leku na koronawirusa, który podobno jest dostępny od 100 lat? Post, pomimo że spotkał się z umiarkowanym zainteresowaniem - zanim Demagog go unicestwił miał ledwie 55 udostępnień, 18 komentarzy i 47 reakcji, jednak został przekazany również przez dwa inne fanpage'e.

No więc teraz już wiecie, że to informacja nieprawdziwa. Stanowisko WHO pozostaje niezmiennie - wciąż nie ma leku na koronawirusa.

-----**15.04**-----

#78 Fake news: Amerykański Youtuber w roli policjanta z Ugandy

Widzieliście ostatni filmik z ekspresyjnym szefem policji z Ugandy, który ostrzega przed wychodzeniem na dwór w momencie trwania pandemii?

Pudło! Sprawie przyjrzał się Demagog i okazało się, że rzekomy policjant to tak naprawdę amerykański youtuber Sering Thiapathioly. Na samym filmie widać również na mundurze rzekomego policjanta z Ugandy amerykańską flagę.

Nie pochwalamy podawania się za policjanta.... ale doceniamy dobrą radę #zostańwdomu

#77 Fake news: Niemieckie firmy dostają 14 tys. euro miesięcznie

Przedsiębiorców chcących natychmiast przenieść swój biznes za zachodnią granicę uspokajamy... 14 tys. to mit.

Na Facebooku pojawił się post zachwalający niemiecką pomoc dla przedsiębiorców, wg którego osoba prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą miała otrzymać 14 tys. euro miesięcznie i to bez żadnych formalności (ale jak kto?!).

Post został udostępniony prawie 1000 razy, a na Facebooku udostępnił go m.in. jeden z posłów. Serwis AFP Sprawdzam prześwietlił tą mrożącą krew w żyłach wiadomość, no i uspokajamy - sytuacja wygląda inaczej.

W Niemczech firmy zatrudniające do pięciu pracowników otrzymają jednorazową pomoc w wysokości do 9 tys. euro za trzy miesiące, wypłacaną w jednej kwocie. Przedsiębiorstwa, które zatrudniają do dziesięciu pracowników otrzymają do 15 tys. euro, też wypłacane jednorazowo za okres trzech miesięcy. Nie są to również automatyczna pomoc, każda firma musi sama się o nią zwrócić.

Jak widać, w Niemczech nie jest źle z pomocą dla przedsiębiorców, ale nie jest tak bajecznie, jak niektórzy to przedstawiają.

#76 Fake news: Słońce lekarstwem na koronawirusa

W sieci krąży grafika, który twierdzi, że słońce i świeże powietrze wyleczy koronawirusa. Czyli koniec kwarantanny i wracamy do parków oraz lasów? Nie ma tak dobrze...

Grafika opublikowana przez jeden z profili na Facebooku została udostępniona 250 razy i twierdzi, że to właśnie słońce i świeże powietrze pomogły w walce z grypą Hiszpanką i podobnie będzie to miało miejsce w przypadku koronawirusa - informuje Demagog.

Słońce jest fajne - przyznajemy. Poprawia humor - to też fakt (sami sprawdziliśmy). Jednak Słońce nie było lekarstwem w latach 20. XX wieku, kiedy szalała Hiszpanka i nie wyleczy nas również z koronawirusa.

-----10.04-----

#75 Fake news: W Niemczech robi się 350 tys. testów dziennie

Rekordy popularności w mediach społecznościowych bije liczba 350 tys. i ma być to liczba oznaczająca ilość wykonywanych testów na koronawirusa dziennie(!) w Niemczech. Przekazywana jest zarówno jako memy, ale również pojawia się w komentarzach pod przeróżnymi dyskusjami zarówno na Twitterze jak i Facebooku.

AFP Sprawdzam przyjrzało się sprawie i sprawdziło, że liczba ta odnosi się do zbliżonej ilości testów wykonywanej w Niemczech tygodniowo a nie dziennie.

No więc drobna pomyłka, a jakże znacząca....

#74 Ostrzeżenie: Brak jest dowodów, że Lukrecja uchroni przed zarażeniem koronawirusem

W nagraniach opublikowanych za pośrednictwem serwisu YouTube odnośnie wpływu zastosowania korzenia Lukrecji pojawiły się informacje odnośnie zastosowania korzenia Lukrecji w kontekście koronawirusa, które mogą wprowadzać w błąd. Na jednym z nagrań można odnaleźć informację, że chińscy lekarze stosowali Lukrecję jako jeden ze składników leków. Z nagrań odbiorcy mogą wyciągnąć błędne wnioski, że lukrecja zapobiega zakażeniu koronawirusem.

Nagrania cieszą się niemałym zainteresowaniem, dlatego ostrzegamy. Tematem zainteresowały się zarówno ogólnopolskie media jak i fact checkerzy, którzy sprawdzali rzetelność informacji. Doktor Marek Skoczylas, który jest autorem jednego z nagrań tego typu w krótkim wywiadzie dla Wyborczej, zapytany przez dziennikarza czy herbatka z lukrecji uchroni nas przed koronawirusem odpowiedział "Nie. Lukrecja nie uchroni nas przed chorobami. Ale spowoduje, że jak już zachorujemy, to glicyryzyna

zahamuje przenikanie wirusów przez błony komórkowe”.

Przypominamy, że prace nad skutecznym lekarstwem nad COVID-19 wciąż trwają. Na ten moment nie istnieją dowody na to, że terapia lukrecją działa. Nie ma również, żadnych dowodów na to, że picie lukrecji uchroni nas przed zarażeniem nowym koronawirusem.

#73 Fake news: Rząd chce wycofać się z programu 500 plus

Wprowadzający w błąd tytuł artykułu “Czy to koniec 500 plus? PiS chce się wycofać! - Brakuje pieniędzy!! [PILNE]!” (który później został zastąpiony innym mniej click-baitowym tytułem.) pojawił się na Facebookowym profilu “Bijemy Rekord Polubień Dla Jana Pawła II” (ponad 520 tys. obserwujących).

Sprawie, która rozgrzewa do czerwoności zarówno przeciwników jak i zwolenników programu przyjrzał się Demagog, ale zanim zweryfikował informacje w nim zawarte, pod postem pojawiło się prawie 500 komentarzy i prawie 300 reakcji (na ten moment post zniknął).

Okazuje się, że nie ma żadnych informacji jakoby rząd miał w najbliższych planach rezygnację ze swojego sztandarowego programu. Również Prezydent Andrzej Duda podczas specjalnej sesji Q&A na Facebooku zaprzeczył tym pogłoskom. “To są absolutnie nieprawdziwe informacje o tym, że 500 Plus miałyby być zawieszane czy zmniejszone. Absolutnie nie ma takiego planu, by w jakikolwiek sposób cokolwiek zmieniać na gorsze w programie 500+” - stwierdził Prezydent.

-----08.04-----

#72 Fake news: Nadciąga nowy wirus z Chin

Epidemia koronawirusa trwa w najlepsze, a już na horyzoncie czai się nowe zagrożenie: “nowy śmiertelny hantawirus” - grzmiały złowrogo nagłówki w mediach i portalach społecznościowych.

O potencjalnym nowym zagrożeniu pisał Super Ekspres, Gazeta Pomorska oraz pojawiły się liczne posty na Twitterze i Facebooku, które były rekordy udostępnień i polubień na Facebooku i Twitterze zanim fact checkerzy z AFP wykryli i oznaczyli posty jako fałszywe.

A czym jest ten złowrogi Hantawirus? Nie jest na pewno nowym zagrożeniem, po raz pierwszy pojawił się w trakcie wojny koreańskiej w latach 50. Bardzo rzadko przenosi się również z człowieka na człowieka - przypominają fact checkerzy.

#71 Fake News: Bułgarska mistyczka przewidziała pandemię COVID-19

Bułgarska mistyczka Baba Wanga, której przypisywano zdolność jasnowidzenia, przewidziała straszną epidemię. Jej wizje dają jednak nadzieję - bo za rok powinniśmy otrzymać lekarstwo.

Post zawierający taką informację został udostępniony za pośrednictwem Facebooka ponad 2 tys. razy i zyskał prawie tysiąc komentarzy. Co więcej, historia stała się tak popularna wśród użytkowników sieci, że zajął się nią Super Express oraz portal www.popularne.pl.

Fake newsa prześwietlił Demagog i odkrył, że jego rzekomym źródłem miała być Neshka Robeva, bułgarska gimnastyczka - sama zainteresowana zdementowała jednak informacje, zaprzeczając, że “ciocia Wandzia” mówiła coś o koronawirusie - odkrył portal Demagog.

No cóż był już Nostradamus i Bana Wanga, więc czas jeszcze na kalendarz Majów. Wszystko przed nami - czekamy!

#70 Fake news: Poczta otworzy przesyłki bez zgody odbiorcy

Informacja o otwieraniu przesyłek przez Poczta Polską przesyłek zbulwersowała nie tylko media, ale również użytkowników mediów społecznościowych.

Przez cały miniony weekend toczyła się dyskusja odnośnie informacji, że w ramach nowelizacji tzw. tarczy antykryzysowej rząd na dużą skalę chce upowszechnić tzw. przesyłki hybrydowe. Miało to oznaczać, że Poczta Polska będzie masowo otwierać koperty, a następnie przesyłki skanować i dostarczać je elektronicznie.

Ministerstwo Cyfryzacji zdementowało tę informację i w komunikacie podkreśliło, że nie ma w planach wprowadzenia żadnych nowych przepisów pozwalających na otwieranie korespondencji bez zgody obywatela.

Resort potwierdza, że rząd pracuje nad nowelizacją kolejnych przepisów ułatwiających walkę z panującą epidemią, w której wprowadza dodatkowe ułatwienia dla obywateli. Jednym z nich jest usługa hybrydowa, czyli skuteczna i bezpieczna alternatywa wizyt na pocztach. Polega na przekształceniu tradycyjnego papierowego pisma w jego elektroniczną wersję i w takiej formie dostarczenie go adresatowi. Warunkiem zastosowanie tej usługi jest zgoda adresata.

A to oznacza, że operator pocztowy - jak dotąd - NIE będzie miał prawa otwieranie prywatnej korespondencji.

#69 Fake news: Unia Europejska grozi Polsce karami

W TVP INFO pojawił się materiał wideo, w którym znalazła się informacja, że Komisja Europejska grozi karami Polsce za to, że polski rząd na pierwszym miejscu stawia bezpieczeństwo swoich obywateli. Do informacji odniosło się przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce, które na Twitterze zdementowało tę informację.

W tym samym materiale telewizja zarzuca również, że Komisja Europejska stosowała podwójne standardy w przypadku Niemiec i Polski, jeśli chodzi o zakaz eksportu środków ochronnych. To jest również nieprawda, ponieważ KE stanowcza zareagowała w obu przypadkach i po jej interwencji zakaz ten został zniesiony.

#68 Fake news: Uniwersytet Łódzki przeprowadzi najbliższą sesję egzaminacyjną online

W grupach studenckich na Facebooku pojawiły się informacje, że najbliższa sesja egzaminacyjna na Uniwersytecie Łódzkim będzie się odbywać online.

Informacje te zdementował na swoim oficjalnym profilu na Facebooku Uniwersytet Łódzki, który również poinformował, że "decyzja w sprawie sesji i wszelkie inne decyzje w sprawach egzaminów i rekrutacji będą podejmowane w zależności od rozwoju sytuacji epidemicznej w Polsce".

No więc kochani studenci.... nie będzie tak łatwo. Ale cała redakcja trzyma za Was kciuki :)

-----06.04-----

#67 Fake news: Zdjęcie Włoszki opłakującej ofiary

Na Facebooku pojawiło się zdjęcie kobiety opłakującej zmarłych wśród trumien, które są przykryte wiązkami kwiatów. Zdjęcie, które miało prezentować skalę tragedii we Włoszech z powodu koronawirusa, zanim wykryte przez fact checkerów zostało udostępnione w sieci ponad 4 tys. razy.

AFP prześwietliło jednak sprawę i okazuje się, że zdjęcie faktycznie pochodzi z Włoch, ale z 2009 roku, kiedy to doszło do trzęsienia ziemi w L'Aquila, w wyniku którego zginęło ponad 300 osób.

#66 Fake news: Kolejna dezynfekcja ze śmigłowca

Polacy kochają śmigłowce i dezynfekcje :)

Fake news #44 mówiący o przeprowadzeniu nocnej dezynfekcji ze śmigłowca powrócił na Górny Śląsk.

“Wojewoda Śląski informuje, że dzisiaj w nocy od 23.00 do 5.00 godz. będzie przeprowadzona dezynfekcja ze śmigłowca. W tym czasie proszę o zamknięcie okien i drzwi.”

Zanim wykrył ją Demagog, informacja została udostępniona ponad 6 tys. razy. Informacja została oficjalnie zdementowana przez Wojewodę Śląskiego.

#65 Fake news: W Izraelu nie stwierdzono zgonów z powodu koronawirusa .... a tak poza tym to pijcie wodę z cytryną

Łańcuszki, łańcuszki i jeszcze raz łańcuszki ....

Jakbyście jeszcze nie otrzymali tych odkrywczych informacji to w Izraelu nie było żadnych zgonów z powodu koronawirusa. Nie do końca rozumiemy naginanie faktów odnośnie ludzkiej tragedii na potrzeby “głupkowatej” wiadomości z przepisem na nieśmiertelność, tym bardziej, że eliksir zdrowia posiada prosty skład - gorąca woda, cytryna i soda oczyszczona.

Według statystyk umieszczonych na portalu worldometers.info (02.04.2020) w Izrael zachorowało ponad 6 tys. osób, a zmarły 33 osoby.

Drugi łańcuszek był już bardziej ambitny ... bo w formie filmu. Ale eliksir życia podobny - gorąca woda z cytryną (może ta soda oczyszczona to tylko dla smaku?).

Oba łańcuszki były rozpowszechniane m.in. przez Messengera, a zostały wykryte przez fact checkerów z Fakenews.pl

Przypominamy, cytryna nie uratuje świata!

#64 Fake news: Rząd odebrał maszyny do wykonywania testów na koronawirusa zakupione przez szpital w Grodzisku Mazowieckim

Informacja odnośnie rzekomego odebrania sprzętu szpitalowi w Grodzisku Mazowieckim pojawiła się zarówno na lokalnych jak i ogólnopolskich portalach informacyjnych, wywołując w sieci sporo emocji zarówno w komentarzach pod tekstami jak i na linkujących do nich postach w mediach społecznościowych.

Już dzień po publikacji informacji na lokalnym portalu informacja ta została zdementowana przez Urząd Gminy, jednak przekazują ją dalej portale eksperckie i ogólnopolskie opierały się na pierwotnej wersji - czyli artykule przygotowanym przez lokalny portal.

-----02.04-----

#63 Ostrzeżenie: Lwy na rosyjskich ulicach

Na początku żart a potem ... w zmienionej formie wiadomość powraca jako fake news. Pamiętajcie

przykład #44 gdzie żarcik o opryskach ze śmigłowca przerodził się w fake newsa?

Aby anglojęzyczny "breaking news" nie przerodził się w polską "łamiącą wiadomość" już teraz ostrzegamy - informacja o wypuszczeniu przez władze Rosji lwów aby pilnowały przestrzegania kwarantanny jest dowcipem. Jak dotychczas w polskiej sieci żarcik jeszcze "nie załapał" - może jednak jest mało śmieszny :).

Koteczki są fajne, ale Rosjanie dalej oglądają je w zoo i niech tak lepiej pozostanie.

#62 Fake news: Wyspowiadaj się online!

Spowiedź i pokuta online? Oczywiście za odpowiednią opłatą. Ale uwaga można dostać rabat! "Jeśli chcesz uzyskać rabat w wysokości 25% - wyślij grzechy e-mailem!". Satyryczna strona poprawiła kilku osobom humor, kilku "napsuła krwi" a emocje wyrazili w komentarzach.

No więc, jeśli natrafiliście na stronę <http://www.ojciec-dyrektor.de/> to już wiecie, że jest to żarcik i nie należy się obruszać na "pazerność" Radia Maryja.

#61 Fake news: Przełom! Wynaleziono lek na koronawirusa

Zanim za sprawą pracy Demagoga post zawierający artykuł "Ogromny przełom. Wynaleziono lek na koronawirusa!! [PILNE]" został oznaczony jako "częściowo fałszywa informacja" (a sam artykuł ostatecznie usunięty ze strony źródłowej) tylko za pośrednictwem dwóch fanpage'ów na Facebooku "Bijemy Rekord Polubień Dla Jana Pawła II" (520 tys. obserwujących) oraz "Kibicujemy Polskiej Reprezentacji" (12 tys. obserwujących) został przekazany dalej ponad 2 tysiące razy.

Jeśli natrafiliście na artykuł i zdążyliście zapoznać się z jego treścią to niestety mogliście zostać wprowadzeni w błąd. Badania nad leczeniem COVID-19 (czyli choroby spowodowanej przez wirusa) wciąż trwają. Artykuł odnosił się do sposobu leczenia za pomocą leku Tocilizumab i wyników badań, które są wstępne i nierecenzowane. Co więcej niewielka grupa pacjentów, którym aplikowano lek, była jednocześnie leczona innymi metodami.

-----31.03-----

#60 Fake News: Koronawirus nie zagraża uczestnikom zgromadzeń religijnych

W wywiadzie dla Telewizji Trwam ksiądz Tadeusz Guz stwierdził, że kapłan nie może zarazić nikogo koronawirusem, ponieważ ma "konsekrowane dłonie" oraz "umyte w sensie nadprzyrodzonym". Dodaje również, że żadne udzielanie komunii świętej do ust nie zagraża roznoszeniem jakichkolwiek wirusów, bo to jest akt święty. Ksiądz podsumowuje, że msza święta jest aktem świętym, więc nie jest miejscem, przestrzenią, czasem rozprzestrzeniania wirusów.

To bardzo szkodliwa bzdura a kapłan jak każdy człowiek może przenosić wirusa. Podobnie jak kościół jest przestrzenią gdzie koronawirus może się "ukrywać". Wojownicy Klawiatury odnosząc się do tej "informacji", przypominają, że tylko we Włoszech zmarło 50 księży.

#59 Fake News: Hiszpański lekarz informujący o odłączaniu pacjentów od respiratorów

Na serwisie Wykop.pl pojawił się film przedstawiający płaczącego mężczyznę, który został opisany jako hiszpański lekarz. Rozpacza on, że osoby powyżej 65 roku życia muszą być odłączane od respiratorów, bo tych jest po prostu za mało. Film wykopało ponad 2 tysiące użytkowników.

Serwis Fakenews.pl prześwietlił osobę z filmu i okazało się, że na publicznej liście członków

opublikowanej przez hiszpańską kolegiąlną organizację medyczną nie ma takiego lekarza. Poza tym informacja o odłączaniu osób powyżej 65 roku życia w Hiszpanii są fałszywe. Potwierdziło to Ministerstwo Zdrowia Hiszpanii. Nie brakuje również respiratorów, o czym informuje dyrektor naczelny infrastruktury sanitarnej wspólnoty madryckiej, Alejo Miranda de Larra za pośrednictwem Twittera.

Fake news o odłączaniu osób powyżej 65 wzięł się prawdopodobnie z dokumentu Grupy Roboczej Bioetyki Hiszpańskiego Stowarzyszenia Medycyny Ratunkowej (Semicyuc) i Hiszpańskiego Stowarzyszenia Medycyny Internistycznej (SEMI). Autorzy tego dokumentu rekomendują, że wobec pacjentów w stanie krytycznym, z dodatkowymi innymi patologiami, powinno ratować się tych, którzy odniosą większą korzyści z terapii. Przy czym wiek nie może być jedynym elementem oceny stanu zdrowia.

#58 Fake news: Wagon przewożący koronawirusa

Wiedzieliście, że koronawirusa transportuje się pociągami? I jeśli właśnie wyobrażaliście sobie scenę niczym z dreszczowca: pociąg osobowy pełny ludzi, w którym ktoś nieoczekiwanie kicha - to jesteście w błędzie!

W sieci pojawiło się zdjęcie przedstawiające wagon pociągu towarowego, na którym widnieje napis "COVID-19". Pociąg miał być widziany na przejściu granicznym w Terespolu i przewozić koronawirusa. I jak dalej nie wierzycie? I bardzo dobrze - Fakenews.pl przyjrzał się tej sprawie i okazało się, że zdjęcie jest fotomontażem. Nie ma wagonu o takim oznaczeniu.

#57 Ostrzeżenie: uwaga na maile phishingowe imitujące te wysyłane od Wirtualnej Polski

CERT Polska ostrzega przed nową (kolejną już....) kampanią phishingową. Przestępcy podszywają się pod Wirtualną Polskę informując o konieczności zaakceptowania nowego regulaminu, do czego potrzebne jest zalogowanie się na własne konto - oczywiście przez link podany przez "zawsze pomocnych i uprzejmych hakerów".

Co się stanie jak to zrobisz? Całe szczęście nie ty, ale twój komputer zostanie zainfekowany za pomocą złośliwego oprogramowania. Więc - jeśli nie chcesz stracić dostępu do swojej poczty oraz aby Twój komputer dostał zadyszki, uważaj na podejrzane maile i ich zawartość.

#56 Fake news: W Sejmie rozdawano przeterminowane maseczki

Posłanka Małgorzata Prokop-Paczkowska z Koalicyjnego Klubu Parlamentarnego Lewicy napisała na Twitterze, że w Sejmie rozdawano przeterminowane maseczki publikując na dowód swojego odkrycia zdjęcia - z widoczną datą 18 marca 2019.

Demagog prześwilił maseczkowy skandal i okazało się jednak, że data zlokalizowana na maseczce była datą produkcji a nie datą ważności, a maseczki są ważne przez 60 miesięcy od momentu wyprodukowania.

#55 Fake news: Włoski ksiądz oddał przed śmiercią respirator innej osobie

Bardzo dużo emocji wzbudzają zawsze bohaterowie ratujący niewinne istnienia, nawet kosztem swojego życia. Tym razem sieć obiegła informacja jakoby włoski ksiądz miał oddać innej osobie respirator do którego lekarze chcieli go podłączyć, aby uratować mu życie.

Sprawę zdemaskował Demagog - okazało się, że duchowny w ogóle nie był podłączony do respiratora, ze względu na inne schorzenia.

#54 Fake news: Pandemia zdarza się w latach 20-tych każdego wieku

Grafika przedstawiająca okres występowania różnych chorób: dżumy (1720), cholery (1820), hiszpanki (1920) i koronawirusa (2020) zanim została wykryta i oznaczona jako fałszywa przez weryfikatorów AFP, zyskała niemałe zainteresowanie na Facebooku i została przekazana 230 razy.

Jak wskazują weryfikatorzy “ogniska epidemii wymienione w grafice są opisane niedokładnie, albo zgoła fałszywie.”

#53 Ostrzeżenie: “CHINY OSZUKAŁY CAŁY ŚWIAT! Brawo CHINY.”

Jak bardzo uwielbiacie łańcuszki internetowe? A dostaliście już ten?:

“Dla tych, którzy jeszcze nie zrozumieli, co się dzieje! Co Chiny otrzymały w ciągu ostatnich trzech miesięcy: <tutaj następuje 19 punktów z osiągnięciami Chin> Podczas gdy cały świat zмага się z fikcyjną pseudo-epidemią KORONAWIRUSA (COVID-19), przejęły kontrolę nad całym światem! Z powyższych informacji wynika, że kierownictwo i parlamenty wszystkich krajów na świecie znalazły się pod całkowitą kontrolą Chin, wykorzystując najnowsze technologie, które są głównie produkowane w ich kraju i od wielu lat dostarczane na całym świecie. Póki Rosja, USA i Europa decydowały, kto zdominuje świat, Chiny zasiadły w fotelu królewskim”.

Oczywiście, każdy punkt ma nam udowodnić, że Chiny w czasie pandemii zdominowały świat. Mamy nadzieję, że podobnie jak my, nienawidzicie łańcuszków.....

#52 Fake news: Koronawirus to środek do zmniejszenia populacji Ziemi

Teorie spiskowe mają się dobrze i stale zasilają nasze media społecznościowe w niezbędną dawkę absurdu. Kolejnym "obalającym spiski" artykułem, w którym upchnięte zostały chyba wszystkie możliwe teorie - od udowadniania, że pandemia nie jest pandemią (na podstawie znanych tylko autorom definicji), rzekomo wynalezionej szczepionki (oczywiście blokowanej przez USA) po przymusowe szczepienia, pod pozorem których będą wstrzykiwane nam nanochipy.

No więc artykuł, który bardzo mocno wypunktował Demagog w swojej analizie, na razie występujący pod tytułem “COVID-19 - ŚMIERTELNA BROŃ USA. PLAN ZMNIEJSZENIA POPULACJI ZIEMI I ID2020” zawiera obalone już teorie spiskowe:

- fałszywa pandemia,
- rzekome wynalezienie szczepionki na Kubie,
- rzekoma przeprowadzona analiza rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2,
- Ukraina jako miejsce testowania nowych wirusów na ludności.

Post, zawierający przekierowanie do artykułu, jest już niedostępny, ale na moment wykrycia go przez Demagoga został przekazany 147 razy.

#51 Ostrzeżenie: oferta dostarczenia produktów od producenta sprzętu ochronnego

Rzecznik Ministra-Koordynator Służb Specjalnych Stanisław Żaryn ostrzega za pośrednictwem Twittera o wykrytej przez ABW kampanii phishingowej. Jeśli więc, otrzymałeś e-maila od “spółki inwestycyjnej Sagrma-Group”, która zajmuje się produkcją sprzętu ochronnego, a w mailu jest mowa o ofercie dostarczenia produktów w hurtowych ilościach - NIE klikaj w załączniki!

Co się stanie jak klikniesz? To co zawsze, wykradzione zostaną Twoje loginy i hasła albo zaszyfrowany zostanie dysk a Ty dostaniesz "uprzejmą prośbę" o zapłacenie okupu.

#50 Ostrzeżenie: Zadłużenie w Urzędzie Skarbowym i blokada możliwości udziału w "tarczy antykryzysowej"

Wczoraj pisaliśmy o fałszywych sms o zaległościach w ZUS .... a teraz cyberprzestępcy próbują złapać przedsiębiorców na fałszywe zadłużenie w Urzędzie Skarbowym. Strona przygotowana przez przestępców, niemal perfekcyjnie imituje stronę gov.pl i przekierowuje swoją ofiarę do fałszywego panelu płatności PayU.

No więc .... nie daj się okraść !

Treść wiadomości brzmi tak ..... (cóż za subtelne groźby):

"Z tytułu wprowadzenia tarczy antykryzysowej od dnia 01.04.2020 informujemy Państwa o przeterminowanym zadłużeniu w Urzędzie Skarbowym na kwotę 7.20 PLN.

W racji występującego zadłużenia, nie możemy zaoferować Państwu udziału w ww. tarczy antykryzysowej. Spłata kwoty 7.20 odblokuje możliwość:

- Odroczenia składek ZUS (dotyczy samozatrudnionych)
- Zawieszenia rat kredytów gotówkowych i hipotecznych
- Dofinansowanie zatrudnienia

Brak reakcji na to wezwanie spowoduje od kwietnia zmniejszenie wynagrodzenia o 60% / wymagalność płatności składek ZUS (dotyczy samozatrudnionych) / wymagalność spłacenia rat kredytów.

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów zachęca do skorzystania z ulg."

-----27.03-----

#49 Fake news: Polska skonfiskowała prywatnej firmie 10 tys. litrów płynu do dezynfekcji

Norweski portal informacyjny podał informację, że Polska skonfiskowała 10 tys. płynu dezynfekującego prywatnej firmie Norenco Polska, który miał zostać wysłany do Norwegii. Prezes firmy zapytany przez polskie media nie potwierdza tej informacji oraz stwierdza, że informacja jest fałszywa a do konfiskaty płynu nie doszło.

Sytuację wyjaśnia oficjalny komunikat firmy zamieszczony na Facebooku, w którym Norenco Polska pisze, że przesłała zapytanie do wojewody o możliwość wysyłki produktu. Otrzymała jednak odpowiedź negatywną. Komunikat zakończony jest jasnym stwierdzeniem, że nie zatrzymano ani nie skonfiskowano żadnego towaru.

Sprawę skomentowało również Ministerstwo Spraw Zagranicznych, które podkreśliło, że obecnie wprowadzono czasowe ograniczenie możliwości wywozu produktów tego typu z terytorium Polski. Jest to możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, po uprzednim uzyskaniu zgody wojewody.

#48 Fake news: Nietoświadczeni lekarze z Włoch na zdjęciu

Na Wykopie dużą popularność zyskał wczoraj post, który prezentował zdjęcie pięciu osób w maseczkach. Wykopowicz, który je zamieścił sugerował, że są to nietoświadczeni włoscy lekarze,

k którzy nie potrafią odpowiednio założyć maseczek. Na zdjęciu jednak nie ma pracowników służby zdrowia. Materiał prześwietlili "Wojownicy klawiatury" i ustalili, że, osoby, które się tam znajdują to prezydent Ligurii, dyrektor Fratelli Consulich, przedstawiciel spółki China Cosco Shipping oraz przedstawiciel włoskiej filii China Cosco Shipping.

#47 Ostrzeżenie: Zadłużenie z tytułu składek ZUS i blokada dopłaty z "tarczy antykryzysowej"

Który biznesmen nie drży czytając słowa "ZUS" i "dopłaty"? Tym razem przestępcy próbują złapać przedsiębiorców na tzw. "Tarczę antykryzysową" ... no więc uznajcie za fałszywego sms o treści "Dopłata z tarczy antykryzysowej w kwocie 2000 PLN nie jest możliwa z powodu zadłużenia w ZUS. Spłac 3.71 PLN i otrzymaj dodatek. [https://in-post\[.\]org/zus](https://in-post[.]org/zus)". Link prowadzi do fałszywego panelu płatności PayU.

CERT Polska umieścił już domenę na swojej liście ostrzeżeń a Wy już wiecie .... nie klikacie w link.

-----26.03-----

#47 Ostrzeżenie: Obowiązkowe szczepienia na koronawirusa

Ministerstwo Zdrowia za pośrednictwem Twittera ostrzega przed kolejną próbą wyłudzenia płatności. SMS o treści „RP informuje o obowiązkowych szczepieniach na koronawirusa. Szczepienia zaczyna się 20.03.2020. Koszt 10 zł, opłac aby uniknąć kolejek <https://nfz582.com/4572>” jest fałszywy.

Ach Ci przestępcy .... dalej próbują. Nie dajcie się nabrać!

#46 Fake news: We Włoszech nikt nie zmarł na koronawirusa

Wideo z nagraniem włoskiego lekarza Matteo Basserati (postać jest autentyczna i w rzeczywistości jest wirusologiem), który jest jednocześnie dyrektorem szpitala, pojawiło się w mediach społecznościowych i zyskało niemałe zainteresowanie.

Co więcej sama wypowiedź Basserati jest autentyczna (bez wstępu dorobionego na potrzeby "spiskowe"). Tylko, że jest to wideo nagrane 26 lutego, czyli w czasie, kiedy we Włoszech rzeczywiście było zaledwie 11 zgonów. Postać włoskiego lekarza została prześwietlona przez serwis Demagog i okazuje się, że obecnie Basserati zmienił swoje podejście do panującej pandemii i zaleca przestrzeganie zasad kwarantanny.

#45 Ostrzeżenie: Płatność za dezynfekcję przesyłki

I znowu ten stary numer..... "Z powodu dezynfekcji przesyłka nr 002877399111 wymaga dopłaty 1.20 PLN. Opłac aby otrzymać dostawę. <https://in-post.net/1>". Płatność jak zwykle idzie na konta "ciężko pracujących" przestępców.

Ps. wiecie już co robić z takimi wiadomościami...

#44 Fake news: Wojsko przeprowadzi dezynfekcję ze śmigłowców

Napotkaliście już na wiadomość:

"Cześć. Nie wiem czy oglądacie teraz TVP Info, ale właśnie w tym momencie minister obrony narodowej Mariusz Błaszczak informuje, że w dniu dzisiejszym w godzinach 23.00 - 5.00 na terenie Polski wojsko przeprowadzi dezynfekcję ze śmigłowców więc zamknijcie okna"?

W jednym wariantcie występuje ona z prześmiewczym filmikiem, na którym widać niezidentyfikowany spray "psikający" na panoramę miasta nocą (romantycznie!) ale niestety wersja skrócona - czyli niezawierająca filmiku (co całkowicie zmienia sens postu) zaczęła się już pojawiać na grupach "spiskowych".

Bądź co bądź teraz już wiecie - to fake. Ministerstwo Obrony Narodowej na wszelki wypadek zdementowało już informację o rzekomych opryskach.

-----25.03-----

#43 Fake news: Polska nie przepuściła rosyjskich Ił-76 z pomocą dla Włoch

Rosyjski Sputnik poinformował, że samoloty z pomocą humanitarną dla Włoch musiały lecieć okreśną drogą, ponieważ Polska nie przepuściła ich przez swoją przestrzeń powietrzną.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych poinformowało na Twitterze, że strona rosyjska nie wystąpiła o zgodę na wlot w polską przestrzeń powietrzną, dlatego też zarzut o brak zgody ze strony Polski jest bezpodstawny i nieprawdziwy.

Pomimo nadzwyczajnej sytuacji związanej z epidemią i ograniczeniami w ruchu pasażerskim, cała reszta dozwolonej komunikacji odbywa się bez zakłóceń. Nie ma też wpływu na funkcjonowanie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, lotów General Aviation, wykonywanych przez służby porządkowe i ratownicze. Ponad Polską przelatają też bez żadnych ograniczeń samoloty rosyjskie, czego dowodem jest choćby dzisiejszy lot Aerofłotu z Moskwy do Rzymu, którego trasa przebiegała nad Polską - potwierdza Juliusz Sabak, ekspert Defence24.pl.

Więcej o rzekomym polskim ataku na rosyjską pomoc humanitarną przeczytasz w artykule [Polska nie blokuje rosyjskich lotów humanitarnych do Włoch. Koronawirus narzędziem propagandy Kremla \[KOMENTARZ\]](#)

#42 Fake news: W Wejherowie odbyła się droga krzyżowa, na którą przyszyły tłumy wiernych

Na Facebooku dużą popularność zyskała informacja poparta zdjęciem "wylewającego" się tłumu - uczestników drogi krzyżowej, która miała się odbyć w Wejherowie. Autor w treści postu domagał się interwencji Policji oraz oskarżał rzekomych uczestników uroczystości, że chcą doprowadzić do tragedii.

Post, w momencie wykrycia go przez Demagoga (wygląda na to, że został on już usunięty) zyskał aż 2600 udostępnień i doczekał się licznych komentarzy - cieszył się zatem niemałym zainteresowaniem. Cały problem w tym, że zdjęcie mające stanowić "dowód" pochodziło z 2018 roku.

#41 Fake news: 380 osób zaraziło się koronawirusem w Belgii podczas masowego seksu grupowego

Podobno w mediach najlepiej sprzedaje się seks, śmierć i pieniądze a ostatnio należy również dodać do tego koronawirusa. A co, gdyby tak połączyć seks i koronawirusa w jednej informacji?

Informacja o bardzo krzykliwym tytule „380 osób zaraziło się koronawirusem w Belgii podczas masowego seksu grupowego” zyskała dość spore zainteresowanie w mediach społecznościowych, ale również pojawiła się na portalach internetowych tropiących skandale i upadek moralności. Demagog sprawdził i potwierdził - informacja, która powstała w polskich mediach bazowała na portalu satyrycznym i nie jest prawdziwa.

#40 Ostrzeżenie: Maseczki kupione przez Włochów w Polsce zostały zatrzymane na granicy [potrzebne jest spójne stanowisko polskiego rządu w tej sprawie]

Edit: *Oficjalny profil Ambasady Włoch w Warszawie za pośrednictwem Twittera przekazał informację: "Dostawa maseczek do Włoch zostanie wkrótce zrealizowana bez większych problemów. Podziękowania dla polskich władz za współpracę w tych ciężkich dla Włoch chwilach."*

Jak podał włoski dziennik lastampa.it. transport z 23 tysiącami masek zakupionych dla włoskiego regionu Lakcjum został zatrzymany na granicy w Polsce. Informacja ta została umieszczona również na oficjalnym koncie regionu Lakcjum na Facebooku.

Sprawa bez wątpienia stanowi bardzo delikatną kwestię, nie tylko w kontekście obecnej sytuacji w Polsce, ale również solidarności i pomocy w kryzysie.

W niedzielę za pośrednictwem Twittera Ministerstwo Spraw Zagranicznych pojawiła się informacja dementująca te doniesienia. Jednak podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia Sławomir Gadomski w przytoczonej wypowiedzi w ramach niedzielnego wydania "Wydarzeń" w telewizji Polsat miał potwierdzić informację o blokadzie, tłumacząc, że polskie służby postąpiły zgodnie z przepisami, ponieważ wraz z wprowadzeniem stanu epidemii wywóz takiego sprzętu jest zabroniony (w materiale Polsatu dostępny jest jedynie wycinek wypowiedzi ministra).

Z oceną sytuacji pozostaje nam poczekać na spójne stanowisko polskiego rządu w tej kwestii

-----24.03-----

#39 Fake news: 15 lat za łamanie kwarantanny w Rumunii

Jak wskazuje Demagog, który przyjrzał się bliżej nowelizacji rumuńskiego kodeksu karnego, nie do końca informacja jest zgodna z dokonanymi zmianami. Nowelizacji dokonano w obszarze dwóch artykułów kodeksu, które odnosiły się do ukrywania przed funkcjonariuszem publicznym ryzyka zarażenia chorobą zakaźną, a także odnośnie łamania zasad kwarantanny i świadomego rozprzestrzeniania choroby zakaźnej.

Zgodnie ze zmianami, świadome rozprzestrzenianie choroby zakaźnej przez osobę chorą będzie podlegać karze pozbawienia wolności do 7 lat. Natomiast kara, która może wynosić do 15 lat pozbawienia wolności odnosi się do osób, które świadomie rozprzestrzeniały chorobę zakaźną w wyniku czego śmierć poniesie przynajmniej jedna lub więcej osób.

#38 Fake news: W czasie kwarantanny uruchomiono 100 anten 5G w Trójmieście

Informację o rzekomym uruchomieniu "100 anten 5G w Trójmieście" opublikowała na Facebooku strona "Stowarzyszenie Prawo do Życia Prawda" (obecnie na fanpejdżu pojawiła się informacja, że spotkali się z przejawami cenzury). Pomimo, że post został już oznaczony przez Facebooka jako informacja nieprawdziwa (dzięki pracy Demagog.org.pl) i spotkał się z umiarkowanym odzewem (53 reakcje i 86 udostępnień) warto podać dalej - jest to informacja wprowadzająca w błąd. Dowodem na rzekome działania firmy PLAY w tym zakresie miał być artykuł, który jednak opublikowany został w grudniu 2019 roku.

-----23.03-----

#37 Fake news: Koronawirus sprowadzi zagładę na świat

Skutki koronawirusa na pewno będą dotkliwe, ale z pewnością nie doprowadzą do apokalipsy, a świat

nie zamieni się w postnuklearne pustkowia z gry Fallout czy cyklu filmów o Mad Maksie - tak jak przedstawiają to rosyjskie media.

#36 Fake news: Nostradamus przewidział wybuch koronawirusa

Nostradamus jak się okazuje przewidział wiele.... w tym również wybuch koronawirusa. No cóż, nie chcemy wchodzić w polemikę odnośnie jego paranormalnych zdolności jednak mamy w zanadru jeden fakt. O tym, że to właśnie Chiny mogą się stać epicentrum kolejnej światowej pandemii, pisali już kilka lat temu w publikacjach NAUKOWYCH eksperci.

#35 Fake news: Przemysł farmaceutyczny wyolbrzymia zagrożenie

Przemysł farmaceutyczny wyolbrzymia zagrożenie związane z epidemią koronawirusa żeby podnieść sprzedaż swoich produktów. Hmm... każdy z nas ma możliwość weryfikacji statystyk zakażonych i zmarłych oraz przekonania się czy to wyolbrzymione zagrożenie.

#34 Fake news: WOŚP odmówiło wsparcia walki z koronawirusem

W sieci pojawił się rzekomy screen posta z którego wynika, że szef Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy Jerzy Owiak po "burzliwej dyskusji" w sztabie generalnym WOŚP podjął decyzje o wycofaniu się z wcześniejszej deklaracji przekazania kwoty 183 mln zł zebranych podczas 28 finału na rzecz walki z koronawirusem. Jest to fałszywa informacja. Celem zbiórki podczas tegorocznego finału było zapewnienie najwyższych standardów diagnostycznych i leczniczych w dziecięcej medycynie zabiegowej. Co więcej WOŚP nie może przekierować tych pieniędzy na walkę z koronawirusem ze względów prawnych.

Orkiestra zapewnia, że wspomaga walkę z pandemią w inny sposób - m.in. poprzez pomoc dla seniorów czy zapewniając rozrywkę dla dzieci i młodzieży.

#33 Fake news: Wstrzymanie oddechu nie sprawdzi czy masz koronawirusa

Pojawiły się informacje z nowymi zaleceniami "ekspertów" z Tajwanu. Zgodnie z nimi wzięcie głębokiego wdechu i wstrzymanie powietrza na 10 sekund pozwala stwierdzić obecność koronawirusa. To wierutna bzdura. Jedynie wyspecjalizowane laboratoria mogą potwierdzić obecność patogenu.

#32 Fake news: Wybielacz lekiem na koronawirusa (sic!)

Jedna z popularnych teorii twierdzi, że przed zachorowaniem można ochronić się pijąc wybielacz - domorośli "specjaliści" wciąż spierają się co do wyznaczenia odpowiedniej dawki specyfiku. Zdecydowanie odradzamy picie wybielacza, który może mieć tragiczne skutki zdrowotne.

#31 Fake news: Czosnek ochroni przed koronawirusem

Czosnek jest zdrowy i może posiadać pewne właściwości antybakteryjne. Nie ma jednak dowodów na to, że jego spożywanie uchroniło ludzi przed nowym koronawirusem - informuje WHO. Zjedzenie znacznej ilości czosnku może jednak spowodować, że inni będą trzymali pewien dystans od Ciebie :)

#30 Fake news: Alkohol zawsze skutecznym środkiem do dezynfekcji

Skuteczne środki do dezynfekcji muszą zawierać co najmniej 60 proc. alkoholu - rekomenduje Główny Inspektorat Sanitarny. Żel antybakteryjny sporządzony z wódki z 40 proc. zawartością alkoholu będzie po prostu nieskuteczny.

#29 Fake news: Fałszywe zdjęcia śpiących włoskich lekarzy

W Internecie krążą fotografie przedstawiające zmęczonych włoskich lekarzy śpiących dosłownie - gdzie popadnie. Pomimo tego, że z pewnością włoscy pracownicy służb medycznych są zmęczeni to samo zdjęcie zostało opublikowane w Internecie już kilka lat temu.

#28 Fake news: Włoskie wojsko tłumi bunt więźniów

Włoskie pojazdy opancerzone miały się pojawić na ulicach Foggi w celu zdławienia buntu więźniów. Podobna sytuacja miała mieć również miejsce w Palermo. Jedynym prawdziwym elementem tej historii jest fakt, że włoskie wojsko faktycznie pojawiło się w Palermo. Kolumna pojazdów wracała z ćwiczeń z Sardynii. Nie miało to jednak żadnego związku z koronawirusem.

#27 Fake news: Pokaz solidarności włoskich sił powietrznych

W mediach społecznościowych pojawił się film na którym obserwujemy przelot włoskich samolotów, które wypuszczają dym w barwach włoskiej flagi. Wiele osób odebrało ten pokaz jako wyraz solidarności dla ofiar koronawirusa. Okazuje się jednak, że wideo pochodzi z pokazów lotniczych Jesolo Air Show z 2019 roku.

-----18.03-----

#26 Fake news: Zwierzęta domowe należy uśpić, aby się nie zarazić

Brak jest dowodów, że zwierzęta domowe mogą przenosić koronawirusa SARS-CoV-2, który powoduje COVID - 19 przypomina KPRM.

#25 Fake news: Zarażenie wirusem oznacza wyrok śmierci

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów przypomina, że u ponad 80 proc. pacjentów przebieg choroby jest łagodny. Szczególną uwagę należy zwrócić na osoby starsze z obniżoną odpornością oraz osoby z chorobami przewlekłymi.

#24 Fake news: Częste picie wody (i alkoholu) zwalcza koronawirusa

Woda jest dobra, to prawda - eksperci zalecają, aby pamiętać o regularnym uzupełnianiu płynów. Jednak picie wody, w żaden sposób nie chroni przed zakażeniem koronawirusem.

Przypominamy o rekomendacjach <https://www.gov.pl/web/koronawirus/porady>

Ps. Nie, picie alkoholu nie chroni przed wirusem. Alkohol obniża odporność organizmu - przypomina KPRM

#23 Fake news: Radio RMF FM poinformowało o zamknięciu granic województw w Polsce

Nie, nic takiego nie miało miejsca a strona [rmf-24.pl](https://www.rmf24.pl) nie jest prawdziwą stroną serwisu internetowego RMF 24. Polska Policja poinformowała, że prowadzone są obecnie czynności mające na celu ustalenie sprawców. Zawsze upewnij się, że strona, z której korzystasz jest tą autentyczną - pierwszy odruch? Zerknij na jej adres!

#22 Ostrzeżenie: Fałszywa zbiórka funduszy na służbę zdrowia, aby wspomóc ją w walce z koronawirusem

Chcesz pomóc? To zapytaj swoich sąsiadów czy nie potrzebują pomocy, ale na pewno nie przelewaj

pieniędzy na nieprawdziwą zbiórkę pieniędzy - no chyba, że chcesz wspomóc finansowo przestępców :) Fałszywa zbiórka dostępna jest (mamy nadzieję, już niedługo) pod adresem [https://pomoc\[.\]siepomaga\[.\]net/koronawirus?SS52](https://pomoc[.]siepomaga[.]net/koronawirus?SS52) .

Ps. cyberprzestępcy naprawdę potrzebują twoich pieniędzy - zapewne już za chwilę powstanie nowa zbiórka pod zmienionym adresem.

#21 Fake news: Porwanie dziecka ze szpitala zakaźnego w Warszawie

Nie, nic takiego nie miało miejsca. Jest to kolejny krzykliwy tytuł mający na celu zachęcenie do kliknięcia a potem zalogowania się do swojego konta na Facebooku, aby przeczytać treść artykułu. W ten sposób przekazemy nasze dane logowania przestępcom. Wiesz co robić! - nie dać się nabrać! Domena [warszawa-info24\[.\]pl](http://warszawa-info24[.]pl) już jest w trakcie blokowania przez CERT_Polska, jednak zapewne już za chwilę przestępcy założą nową.

-----17.03-----

#20 Fake news: Ustawa o koronawirusie spowoduje, że wszyscy obywatele będą szczepieni

Nie ma obecnie szczepionki na koronawirusa. Pierwsze z nich są dopiero w fazie początkowych testów.

#19 Ostrzeżenie: Ministerstwo Zdrowia NIE rozsyła SMS-ów dotyczących wsparcia żywieniowego w związku z epidemią koronawirusa.

Cyberprzestępcy kochają SMS-y :) Zwłaszcza te za pomocą których, proszą nas o przelanie pieniędzy na swoje konta. Jeśli dostaliście SMS o następującej treści: "zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Zdrowia dla każdego obywatela przysługuje wsparcie żywieniowe w związku z epidemią Koronawirusa (...) W celu otrzymania świadczenia prosimy o potwierdzenie danych osobowych poprzez profil zaufany" [pisowania oryginalna] - również go skasujcie.

To oszustwo, które ma na celu zmusić osoby do zalogowania się na podany przez przestępców link i przekazania im danych.

#18 Ostrzeżenie: Rząd nie zabierze twoich pieniędzy

Otrzymałeś SMS z linkiem przekierowującym do płatności o treści "Informujemy, iż zgodnie z specustawa dt. koronawirusa Państwa środki na rachunku zostają przekazane do rezerw krajowych NBP. Zaloguj się, aby zatrzymać 100 PLN" lub "zgodnie z specustawa dt. koronawirusa wszyscy obywatele RP będą szczepieni. Z refundacją koszt wynosi 70 PLN. Oplac, aby uniknąć kolejek" [pisowania oryginalna]? Po prostu go skasujcie i nie klikajcie w link!

#17 Ostrzeżenie: Sensacyjne nagłówki pochodzące z wątpliwych domen!

CERT Polska ostrzega przed atakiem mającym na celu pozyskanie dostępu do konta Facebook i wyłudzenie kodów BLIK od znajomych, tym razem ze scenariuszem informacji o koronawirusie. Złośliwe domeny używane w atakach to:

- [koronawirusnews\[.\]com.pl](http://koronawirusnews[.]com.pl),
- [e-koronawirusnews\[.\]pl](http://e-koronawirusnews[.]pl),
- [koronawirusnews\[.\]net.pl](http://koronawirusnews[.]net.pl),
- [ikoronawirusnews\[.\]pl](http://ikoronawirusnews[.]pl).

#16 Ostrzeżenie: Uwaga na fałszywe mapy przedstawiające kierunki rozprzestrzeniania się koronawirusa

Cyberprzestępcy do swoich celów zaczęli korzystać również z interaktywnych map - takich, które pozwalają śledzić rozprzestrzenianie się nowego patogenu. Fałszywe wersje umożliwiają wykradanie danych użytkowników - w tym hasła, numery kart kredytowych oraz inne informacje, które jako użytkownicy zapisujemy w przeglądarkach internetowych.

Dla hakerów nie ma świętości, dlatego zwracajmy również uwagę na maile wysyłane rzekomo przez międzynarodowe organizacje i zachęcając ofiary do kliknięcia w link, który pozwala im zainstalować złośliwe oprogramowanie na twoim urządzeniu.

#15 Ostrzeżenie: "Mikrorachunek podatkowy jest zadłużony w kwocie 2,44 PLN"

Uwaga przedsiębiorcy - nie dajcie się nabrać na fałszywe SMS-y z zadłużeniem waszego rachunku, które rzekomo wysyła Ministerstwo Finansów. Nie klikaj w link i nie wpłacaj żadnej kwoty. Resort finansów podkreśla, że nie wysyła SMS-ów o takiej treści.

#14 Ostrzeżenie: Uwaga na witryny lub strony, które podają nieprawdziwe dane odnośnie liczby zarażonych

Pamiętaj o weryfikacji źródła, pozwoli Ci to uniknąć szerzenia nieprawdziwych informacji i wzmocnienia niepokoju, wywołanego przez nieprawdziwe informacje. Chcesz sprawdzić, ile osób w twoim regionie zachorowało? Oficjalne dane odnośnie liczby zakażonych podawane są w formie przejrzystej mapy na stronie

<https://www.gov.pl/web/koronawirus/wykaz-zarazen-koronawirusem-sars-cov-2>

#13 Fake news: Test na koronawirusa można wykonać domowymi sposobami

Pudło! Test na obecność wirusa może przeprowadzić tylko placówka medyczna.

#12 Fake news: Wirus może przenosić się za pomocą żywności

Zgodnie z aktualną wiedzą nie ma dowodów na to, że żywność może być źródłem lub pośrednim ogniwem transmisji wirusa - twierdzi Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA).

Dokładna obróbka termiczna niszczy wirusa, ponieważ ten ulega zniszczeniu po zastosowaniu odpowiedniej kombinacji czasu i temperatury (np. 60stC przez 30 min). Zgodnie z informacją przekazaną przez Głównego Inspektora Sanitarnego w przypadku mięsa, produktów surowych, typowa obróbka cieplna eliminuje zanieczyszczenie mikrobiologiczne.

#11 Fake news: Należy zrobić duże zapasy żywności, ponieważ może jej zabraknąć

Nie! W Polsce nie zabraknie żywności. Jesteśmy jednym z największych producentów żywności w Europie - przypomina w oficjalnym komunikacie rząd. Wszystkie sklepy spożywcze, drogerie i apteki są otwarte - również te w galeriach i centrach handlowych.

#10 Fake news: Warszawa zostanie otoczona kordonem sanitarnym

"Nie! Nie ma żadnej decyzji o zamykaniu Warszawy" - przypomina rząd.

#9 Ostrzeżenie: Nie kupuj produktów rzekomo zapobiegających zakażeniu koronawirusem w sieci

Nieuczciwi sprzedawcy, którzy wykorzystując panikę i strach przed wirusem za pośrednictwem znanych portali aukcyjnych, próbują handlować produktami, które w żaden sposób nie chronią przed zakażeniem tym patogenem. Przypominamy o rekomendacjach odnośnie higieny osobistej i środkach zapobiegania zarażeniu zawartych na stronie <https://www.gov.pl/web/koronawirus/porady>

Allegro również podjęło działania w tym zakresie i tymczasowo zabroniło używania słowa „koronawirus” w tytułach ofert zamieszczanych na platformie. Cyberprzestępcy za pośrednictwem fikcyjnych witryn internetowych oferują między innymi fałszywe szczepionki lub maski ochronne. Nie daj się nabrać!

Rosnąca popularność maseczek higienicznych skłoniła niektórych cyberprzestępców do tworzenia fałszywych sklepów internetowych oferujących ten coraz bardziej deficytowy towar. Klienci poszukujący tego produktu w Internecie powinni uważnie sprawdzać dane podmiotów oferujących zakupy. Szczególną uwagę zwrócić należy np. na ograniczenie możliwości dokonania płatności jedynie do wykorzystania usługi PayPal - utrudnia to dokonanie reklamacji.

#8 Fake news: Witamina C i szklanka wody lekarstwem na koronawirusa

Chiński profesor Chen Horin, który ma pracować w Szpitalu Wojskowym w stolicy Chin, a który jest głównym „źródłem” informacji odnośnie skuteczności szklanki ciepłej wody z sokiem z cytryny - po prostu nie istnieje. Również jego złote rady odnośnie picia szklanki wody z plasterkiem cytryny nie uratują Twojego życia. Pan profesor wcześniej znany z dawania „dobrych” aczkolwiek nieskutecznych rad odnośnie leczenia nowotworów, powrócił - nie daj się nabrać i tym razem!

#7 Fake news: Koronawirus to przykrywka do wprowadzenia sieci 5G

Nie, epidemia nie miała przykryć narastającego kryzysu zdrowia publicznego po uruchomieniu komercyjnej sieci 5G w Chinach. Po pierwsze nie stwierdzono żadnego kryzysu zdrowia publicznego ze względu na technologię 5G. Po drugie prowincja Wuhan nie jest liderem we wdrażaniu tej technologii. W innych miejscach, gdzie sieć jest zdecydowanie bardziej zaawansowana, epidemia nie występowała albo liczba przypadków była bardzo mała.

#6 Fake news: Chiny zbawcą w walce z koronawirusem

Pomoc udzielona przez Chiny Włochom powinna zostać doceniona. Należy jednak pamiętać, o zachowaniu chińskich władz, które tuszowały informacje na temat wirusa oraz uciszały osoby, które próbowały o nim informować. Wcześniejsza reakcja mogłaby pozwolić uniknąć późniejszych problemów.

#5 Fake news: Unia Europejska NIE pomaga w walce z koronawirusem

Komisja powołała specjalny zespół ds. szybkiego reagowania na koronawirusa, który pomaga wyklarować potrzeby państw i ułatwić wymianę informacji. Unia Europejska przeznaczyła też na walkę z koronawirusem 37,3 miliarda euro. Polska będzie największym beneficjentem tego programu i otrzyma ponad 7,4 mld euro.

Unia Europejska uruchomiła również system reagowania na dezinformację w związku z nasilającymi się kampaniami wykorzystującymi tematykę epidemii koronawirusa. Narzędzie to stanowi podstawowy element polityki UE wymierzonej przeciwko kampaniom z udziałem fake newsów. Głównym celem Wspólnoty jest ułatwienie wymiany rzetelnych informacji oraz promowanie wiarygodnych wiadomości w sieci.

#4 Fake news: Koronawirus to dzieło George Sorosa, Henry’ego Kissingera, Rotschildów i

Rockefellerów oraz wielu innych

Praktycznie za każdą klęskę i nieszczęście obwinia się powyższe postacie. Nikt spośród wymienionych osób nie ma żadnego interesu w wybuchu epidemii. Co więcej, panowie Soros i Kissinger znajdują się w grupie podwyższonego ryzyka.

#3 Fake news: Środki zapobiegawcze wprowadzane przez polski rząd są w rzeczywistości wprowadzeniem “policji sanitarnej” i realizowaniem założenia planu “stanu wojennego plus”

Nie ma żadnej informacji o wprowadzeniu stanu wojennego, ani nawet o takim pomyśle! Środki bezpieczeństwa wprowadzone przez polski rząd mają na celu ograniczenie rozszerzania się epidemii i nie odbiegają od działań prowadzonych przez inne państwa UE.

#2 Fake news: Koronawirus jest bronią genetyczną przeznaczoną wyłącznie do zwalczania mieszkańców Azji Centralnej

No cóż, wraz z przybyciem koronawirusa do Europy, teoria sama upadła....

#1 Fake news: Koronawirus to broń biologiczna wyprodukowana przez Amerykanów

Zdaniem najważniejszych wirusologów wypowiadających się w przestrzeni publicznej SARS-CoV-2 powstał naturalnie - na styku człowieka i zwierząt będących najpewniej pierwotnymi nosicielami, - nie zaś w laboratorium. Co więcej, należy wsłuchać się w głosy ekspertów od broni biologicznej, twierdzących, że są bardziej zjadliwe i lepiej dostosowane do celów militarnych patogeny.

Temat przedstawiania wirusów jako broni biologicznej wyprodukowanej przez dane państwo jest stary jak świat. Rosjanie w ramach operacji Infektion w trakcie zimnej wojny starali się przekonać świat, że wirus HIV to amerykańska broń biologiczna. Jak widać pewne narracje stale powracają.

SG / AK